

TÆNK – TVIVL – TAL

I et demokrati er det vigtigt at forstå og anerkende, at der findes legitime holdninger, der er stik imod ens egne. Ved at forholde sig seriøst til andres synspunkter og argumenter kan man få indblik i de uenigheder, der er, og de nuancer, uenigheden rummer.

I denne øvelse skal deltagerne afprøve og udfordre en række forskellige holdninger, og de skal forsøge at argumentere både for og imod dem.

Formålet med øvelsen er at give plads til dilemmaer i, tvivl om og nye perspektiver på skarptskårne synspunkter. På den måde kan øvelsen bidrage til en debat, hvor det ikke handler om at vinde, men om at blive klogere.

Målgruppe: Fra ca. 12 år.

Antal: 4-6 personer i hver gruppe.

Tid: 30-45 minutter.

Forberedelse: Inddel deltagerne i grupper på 4-6 personer. Skriv 5-10 aktuelle udsagn ned – du kan finde inspiration i medierne, i politiske mærkesager eller i eksemplerne på næste side. Print udsagnene ud, og lav dem til små ”holdningskort”. Du skal printe og klippe nok kort til, at hver gruppe får hver deres sæt holdningskort. Alle deltagere skal bruge papir og blyant.

Sådan gør du

Øvelsen indeholder tre faser – tænk, tvivl og tal.

1. Tænk

- Fordel holdningskortene i rummet, og bed deltagerne bevæge sig rundt, læse dem og tænke over deres egen holdning til hvert udsagn. Alle deltagere skal nå at forholde sig til alle kort.

2. Tvivl

- Deltagerne sætter sig gruppevis omkring et bord eller i en rundkreds. Placér holdningskortene i midten. Alle har papir og blyant foran sig.
- En i gruppen trækker et kort og læser det højt for de andre. Diskutér fordele og ulemper ved udsagnet på kortet. Det handler ikke kun om deltagerens personlige holdning, men om at se en sag fra flere vinkler.
- Den person, der trak kortet, tager det og lægger det foran sig. Den næste i gruppen trækker et kort, og deltagerne gør det samme igen.
- Når alle har fået et kort, skriver alle tre argumenter for og tre argumenter imod den holdning, der står på det kort, de har fået.

3. Tal

- Når alle har skrevet, læser en i gruppen sine argumenter højt for de andre. Gruppen diskuterer argumenterne. Gruppen vælger det bedste argument for og imod.
- Derefter læser den næste sine argumenter op, og processen gentages, indtil alle har ét argument for og ét imod den holdning, der ligger foran dem.

4. Opsamling

- Deltagerne samles, og grupperne præsenterer på skift deres argumenter for og imod de forskellige holdninger. Undervejs kan andre grupper stille spørgsmål og udfordre argumenterne med nogle af de argumenter, de selv har valgt.
- Reflektér over, hvad der var udfordrende ved denne øvelse og hvorfor. Diskutér i grupper eller fælles: Findes der holdninger, der ikke indeholder dilemmaer?

Hvor ser I dilemmaer i det politiske landskab og den offentlige debat netop nu?
Hvorfor er der mon ikke mere fokus på tvivl i den offentlige samtale?

Eksempler på holdningskort

- Valgretten bør sættes ned til 16 år.
- Aldersgrænsen for køb af alkohol bør sættes op til 21 år.
- Alle bør pålægges at blive vegetarer.
- Det er en vigtig del af dansk kultur at spise svinekød.
- Værnepligten skal gælde for både piger og drenge.
- Benzin- og dieslbiler skal forbydes i større byer.
- Kæledyr i lejligheder bør være forbudt.
- Ytringsfrihed bør kun gælde for folk med stemmeret.
- Værnepligten skal afskaffes.
- Alle skal læse 12 romaner om året.
- Det skal være gratis at gå i teateret.
- Alle skal automatisk registreres som organdonorer, når de fylder 18 år.
- De bredeste skuldre skal bære de tungeste byrder.
- Folkekirken skal nedlægges.

Tip: Du kan med fordel koble holdningskortene til artikler, som eksemplificerer debatten om det enkelte spørgsmål. Det kan være en god måde at gøre øvelsens tænkefase samfundsmæssigt relevant på.